

# فهرست کتب روشهای تفسیری

حسین آشوری

قسمت آخر

در شماره های ۳ و ۴ بینات، در قسمت اول و دوم این مقاله، یادآور شدیم که این نوشته در بیان کتاب شناسی روش های تفسیری است و در این مجموعه، منابع و کتاب های معرفی شده در سه بخش آورده می شود:

۱. کتاب هایی که به صورت مستقل در این موضوع تألیف شده اند.

۲. کتاب هایی که فصل هایی از آن در ارتباط با روش های تفسیری است و با تعیین شماره صفحه مشخص شده اند.

۳. مقالات و رساله هایی که در این موضوع نگاشته شده اند.

و اینک بخش آخر این مقاله تقدیم خوانندگان می گردد.

از ۶۹۳ الی ۸۳۱، ریاض: دار سذبه،

اول، ۱۴۱۳هـ = ۱۹۹۲م.

۲۵۱- «آشنائی با علوم القرآن»، سیدمحمد

رادمنش، ۲۵۵ از ۲۰۰ الی ۲۳۹، تهران:

مؤلف (چاپ دیبا)، چاپ اول، ۱۳۷۰ش.

۲۴۹- «آراء حول القرآن»، السید علی الفانی

الاصفہانی، ۲۱۶ از ۳۵ الی ۴۳، بیروت:

دارالهادی، اول، ۱۴۱۱هـ = ۱۹۹۱م.

۲۵۰- «آراء المستشرقین حول القرآن

الکریم»، عمر بن ابراهیم رضوان، جلد ۲،

عبدالقادر عطا، جلد ۲، ۵۲۹ از ۱۶۲ الی  
۱۹۴، بیروت: دارالفکر، ۱۴۰۸هـ =  
۱۹۸۸م.

۲۵۹- «البرهان فی علوم القرآن»، محمدبن  
عبدالله الزرکشی، محقق: محمد  
ابوالفضل ابراهیم، جلد ۲، ۵۲۸ از ۱۴۷  
الی ۱۷۶، بیروت: دارالمعرفه، بی تا.

۲۶۰- «البرهان فی علوم القرآن»، محمدبن  
عبدالله الزرکشی، محقق: یوسف  
مرعشلی - جمال الذهبی، جلد ۲، ۵۲۶ از  
۲۷۶ الی ۳۱۴، بیروت: دارالمعرفه، اول،  
۱۴۱۰هـ = ۱۹۹۰م.

۲۶۱- «تاریخ الادب العربی»، بروکلیمان،  
جلد ۴، از ۷ الی ۱۹ .

۲۶۲- «تاریخ التراث العربی فی علوم  
القرآن والحديث»، فؤاد سزگین،  
مترجم: محمود فهمی حجازی، محقق:  
عرفه مصطفی و سعید عبدالرحیم، جلد  
۱، ۵۰۷ از ۵۵ الی ۱۱۱، قم: مکتبه آیه  
المرعشی، ۱۴۱۲هـ.

۲۶۳- «تأملات قرآنیه» (بحث منهجی فی  
علوم القرآن الکریم)، موسی ابراهیم  
الابراهیم، ۲۲۶ از ۷۲ الی ۱۰۰، عمان  
(اردن): دار عمان، اول، ۱۴۰۹هـ =  
۱۹۸۹م.

۲۵۲- «آشنائی با علوم قرآنی یا مقدمات  
لازم برای فهم قرآن مجید»، علی اصفر  
حلبی، ۲۷۸ از ۱۷ الی ۹۲، تهران:  
انتشارات اساطیر، اول، ۱۳۶۹ش.

۲۵۳- «ابوالکلام آزاد»، عبدالمنعم النمر، جلد  
۱، ۲۷۵ از ۱۱۴ الی ۱۷۳، قاهره: مطابع  
الاهرام، بی تا.

۲۵۴- «الامام الصادق و المذاهب الاربعه»،  
اسد حیدر، جلد ۳، از ۳۹۰ الی ۴۳۵،  
بیروت: دارالکتب العربی، دوم، ۱۳۹۲هـ  
= ۱۹۷۱م.

۲۵۵- «ایضاح المکنون فی الذیل علی  
کشف الظنون»، البغدادی، جلد ۱، از  
۳۰۲ الی ۳۱۰، بی تا، بی نا، بی تا.

۲۵۶- «بحوث حول علوم القرآن»،  
محمدجواد المختصر السعیدی النجفی،  
۳۴۷ از ۲۶۵ الی ۲۸۳، نجف: مطبعة  
الآداب، بی تا.

۲۵۷- «بحوث و حوارات قرآنیه»:  
(الاتجاهان الموضوعی والتجزئی فی  
تفسیر القرآن)، السيد محمدباقر الصدر،  
۲۲۴ از ۴۳ الی ۶۶۱، بیروت: الدار  
العالمیه، ۱۴۱۴هـ = ۱۹۹۳م.

۲۵۸- «البرهان فی علوم القرآن»، محمدبن  
عبدالله الزرکشی، محقق: مصطفی

٢٦٤- «التبیان فی علوم القرآن»، محمدعلی

الصابونی، ٢١٥ از ٩٧ الی ١٣٠ و ٢١٥

الی ٢٦٨، دمشق: دارالقلم. سوم،

١٤٠٨ هـ- بیروت: عالم الکتب، اول،

١٤٠٥ هـ.

٢٦٥- «التبیان بعض المسائل المتعلقة

بالقرآن علی طريقة الاتقان»، طاهرین

احمد الجزائری، قاهره: مطبعة المنار،

١٣٣٤ هـ = ١٩١٥ م.

٢٦٦- «ترجمه الاتقان فی علوم القرآن»،

جلال الدین عبدالرحمن ابوبکر السیوطی،

مترجم: سیدمهدی حائری قزوینی،

محقق: محمد ابوالفضل ابراهیم، جلد ٢،

٦٥١ از ٥٤٩ الی ٥٩٩ تهران: انتشارات

امیرکبیر، اول، ١٣٦٣ ش.

٢٦٧- «التعبیر الفنی فی القرآن»، بکری

شیخ امین، ٢١٢ از ٩٧ الی ١٣٩، بیروت:

دارالشروق، اول، ١٣٩٣ هـ = ١٩٧٣ م.

٢٦٨- «التعریف باقرآن و الحدیث»، محمد

الزفازف، ٢٨٥ از ١٥١ الی ١٩٢، کویت:

مکتبة الفلاح، ١٣٩٩ هـ- قاهره: بی تا،

بی تا.

٢٦٩- «تفسیر الطبری» (مقدمه)، محمدبن

جریر الطبری، جلد ١، از ٢٥ الی ٣٢

بیروت دارالمعرفه، ١٤٠٦ هـ- بیروت:

دارالکتب العلمیه، ١٤١٢ هـ (از ٥٦ الی

٦٥).

٢٧٠- «تفسیر سفیان بن عینیّه»، سفیان بن

عینیّه، جمع و تحقیق: احمد صالح

مایری، ٤٢٨ از ٢١ الی ١٠٤، بیروت:

المکتب الاسلامی ریاض: مکتبة اشامه،

اول، ١٤٠٣ هـ = ١٩٨٣ م.

٢٧١- «حق القرآن الکریم علی الناس»،

یوسف علی بدیوی، ٢٢٦ از ١٢١ الی

١٤٨، بیروت، دمشق: دار ابن کثیر،

١٤١٤ هـ.

٢٧٢- «دانشتنیهای از قرآن»، محمد

مظفری، ٢٤٦ از ١٥٧ الی ١٩٧، قم:

چاپخانه علمیه، اول، ١٤١٠ هـ.

٢٧٣- «درآمدی بر علوم قرآن»، محمدرضا

صالحی کرمانی، ٢٨٢ از ٧٧ الی ٨٩،

تهران: انتشارات جهاد دانشگاهی، اول،

١٣٦٩ ش.

٢٧٤- «دراسات حول القرآن»، بدران

ابوالعینین بدران، ١١٢ از ٩٦ الی ١١١،

اسکندریه: مؤسسه شباب الجامعه،

بی تا.

٢٧٥- «دراسات فی علوم القرآن الکریم»،

فهدبن عبدالرحمن بن سلیمان الرومی،

٢٠٣ از ١٦٧ الی ١٨٩، ریاض: مکتبة

از ۲۸۷ الی ۳۱۳، قاهره: الصدر لخدمات

الصباغة، اول، ۱۴۱۲هـ = ۱۹۹۱م.

۲۸۲- «شناخت قرآن»، سيدابوالقاسم

الخوانساری، ۲۲۷ از ۲۰۸ الی ۳۱۳، قم:

مدينة العلم، ۱۴۰۲هـ.

۲۸۳- «شناخت قرآن»، سيدعلی كمالی

دزفولی، ۶۶۰ از ۱۹۵ الی ۲۱۳، ۲۹۹

الی ۲۳۵- ۳۷۳ الی ۵۶۹.

۲۸۴- «الشيخ الطوسي و منهجه في

تفسير القرآن»، سعيد احمد اكبرآبادی،

از ۳۵۴ الی ۳۸۲، هند، عليكره.

۲۸۵- «عظمة القرآن»، عبدالقادر عطا، ۱۹۴

از ۱۷۶ الی ۱۹۰، بیروت: دارالكتب

العلمية، اول، بی تا.

۲۸۶- «في صحبة الاسلام والقرآن»، عون

الشريف قاسم، ۱۴۲ از ۱۲۱ الی ۱۳۲،

بیروت: دارالقلم، دوم، ۱۳۹۹هـ =

۱۹۷۹م.

۲۸۷- «في علوم القرآن دراسات و

محاضرات»، عبدالسلام كافي - عبدالله

شريف، ۲۶۳ از ۱۵۱ الی ۱۷۲ و از ۲۷۹

الی ۲۶۳، بیروت: دارالنهضة العربية،

بی تا.

۲۸۸- «قرآن پژوهی» (هفتاد بحث و تحقيق

قرآنی)، بهاءالدين خرمشاهی، ۸۲۶ از

۱۳۹ الی ۲۲۰، تهران: نشر فرهنگ

التوبة، اول، ۱۴۱۳هـ.

۲۷۶- «دراسات في القرآن والحديث»،

يوسف خليف، ۲۶۲ از ۱۱۳ الی ۱۴۴،

قاهره: مكتبة غريب، بی تا.

۲۷۷- «الراغب الاصفهاني وجهوده في

اللغة والادب»، عمر عبدالرحمن

الساريسي، ۲۹۸ از ۲۰۳ الی ۲۲۶، اردن

(عمان): مكتبة الاقصى، ۱۴۰۷هـ =

۱۹۸۷م.

۲۷۸- «روح المعاني في تفسير القرآن

العظيم وسبع المثاني» (مقدمه)،

ابوالفضل شهاب الدين السيد محمود

الألوسي، جلد ۱، از ۲ الی ۳۳، مصر:

الطبعة المنيرية، بی تا - تهران: انتشارات

جهان.

۲۷۹- «زبدة الاتقان في علوم القرآن»،

محمد بن علوي بن عباس المالكي، ۱۷۰ از

۱۵۲ الی ۱۶۴، قاهره: دارالانسان، اول،

۱۴۰۱هـ = ۱۹۸۱م.

۲۸۰- «سرآلبیان في علم القرآن با تجويد

كامل استدلالي»، حسن بيگلری، ۳۱۶ از

۷۵ الی ۸۶، تهران، كتابخانه سنائی،

۱۳۶۶ش.

۲۸۱- «السيوطي وجهوده في علوم

القرآن»، عبدالحليم هاشم الشريف، ۳۳۶

- مشرق، اول، ١٣٧٢ ش.
- ٢٨٩- «قرآن در اسلام»، سيد محمد حسين طباطبائي، ١٧٦ از ٥١ الى ٦٩، قم: انتشارات جامعه مدرسین، ١٣٦١ ش.
- ٢٩٠- «القرآن العظيم، هدايته واعجازه في اقوال المفسرين»، محمد الصادق عرجون، ٣٢٨ از ١٧٩ الى ٢٦٥، مصر: مكتبة الكليات الازهرية، ١٣٨٦ هـ = ١٩٧٩ م.
- ٢٩١- «القرآن الكريم، معجزة وتشريع»، عبدالكريم عبدالله نيازي، ٢٧١ از ١٤٥ الى ١٧٣، مکه: مطبوعات نادي، اول، ١٤٠٦ هـ = ١٩٨٦ م.
- ٢٩٢- «القرآن ماذا نعرف عنه»، مجيد المسلماوي، ٢١٥ از ١٦٩ الى ١٨٧، بغداد: مطبعة الجامعة، ١٩٧٩ م.
- ٢٩٣- «القرآن و علومه في مصر» (٢٠ هـ- ٣٥٨ هـ) عبدالله خورشيد البري، ٤٦١ از ٢٦٧ الى ٤٤١، قاهره: دارالمعارف، بي تا.
- ٢٩٤- «كشف الظنون»، حاجي خليفه، جلد ١، ٤٢٧ الى ٤٦١.
- ٢٩٥- «لمحات في علوم القرآن واتجاهات التفسير»، محمد الصباغ، ٢٤٠، بيروت: المكتب الاسلامي، ١٣٩٤ هـ = ١٩٧٤ م.
- ٢٩٦- «مباحث في علوم القرآن»، مناع القطان، ٤٠٠ از ٣٢٣ الى ٣٩٠، بيروت، مؤسسة الرسالة، هشتم، ١٤٠١ هـ = ١٩٨١ م.
- ٢٩٧- «مباحث في علوم القرآن»، صبحي الصالح، ٣٨٢ از ٢٨٩ الى ٣١٢، بيروت: دارالعلم للملايين، هفتم، ١٩٨٨ م.
- ٢٩٨- «رسائل اكماليه»، محمد سعيد بن حسن الكمال، ٢٠٣ الى ٢٩٦، از ٢٩٧ الى ٤٩٥ م.
- ٢٩٩- «محاضرات في علوم القرآن»، نورالدين عتر، ٢٣١ از ١٣٥ الى ١٥٧، دمشق: مطبعة الداودي، ١٤٠٨ هـ = ١٩٨٨ م.
- ٣٠٠- «مختصر الاتقان في علوم القرآن»، جلال الدين عبدالرحمن ابوبكر السيوطي، اختصار: صلاح الدين ارقه دان، ١٩٧ از ١٢٤ الى ١٣٣، بيروت: دارالنفاس، سوم، ١٤١٠ هـ = ١٩٩٠ م.
- ٣٠١- «المدخل الى علوم القرآن والعلوم الاسلاميه»، محمد امين فرشوخ، ٢٤٨ از ٦٢ الى ٧٣، بيروت، دارالفكر العربي، اول، ١٩٩٠ م.
- ٣٠٢- «معجزه بزرگ»، پژوهشي در علوم قرآن، محمد ابوزهره، مترجم: محمود ذبيحي، ٧٢٨ از ٦٧٠ الى ٦٨٥، مشهد:

- آستان قدس رضوی، اول، ۱۳۷۰ ش.
- ۳۰۳- «المعجزة الكبرى»: القرآن، نزوله و تفسیره و...، محمد ابوزهره، ۶۱۴ از ۵۵۱ الی ۵۸۰، قاهره: دارالفکر العربی، بی تا.
- ۳۰۴- «معجم مصنفات القرآن الکریم»، علی شواخ اسحاق، جلد ۲: از ۹۵ الی ۲۴۸، ج ۲، از ۷ الی ۱۷۰، ریاض، دارالرفاعی، ۱۴۰۴ هـ = ۱۹۸۴ م.
- ۳۰۵- «مفتاح السعادة»، کاش کبری، جلد ۲ از ۵۳۰ الی ۵۴۶.
- ۳۰۶- «مقدمه التفسیر» (درضمن ترجمه الفوز الكبير فی اصول التفسیر)، حسین بن محمد بن الفضل ملقب به راغب الاصفهانی، از ۱۵۴ الی ۱۸۸.
- ۳۰۷- «المنار فی علوم القرآن»، محمد علی الحسن، ۱۶۵ از ۱۳۹ الی ۱۶۳، عمان: دارالارقم، اول، ۱۹۸۳ م.
- ۳۰۸- «مناهل العرفان فی علوم القرآن»، محمد عبدالعظیم الزرقانی، ۴۵۱ از ۲۳ الی ۱۰۹.
- ۳۰۹- «المنطلقات الفکرية عند الامام الفخر الرازی»، محمد العریبی، از ۶۸ الی ۹۶، بیروت: دارالفکر البنانی، اول، ۱۹۹۲ م.
- ۳۱۰- «نحو القرآن»، محمد البهی، ۱۵۱ از ۸۱ الی ۱۱۲، قاهره: مکتبه وهبه، دوم، ۱۴۰۶ هـ = ۱۹۸۶ م.
- ۳۱۱- «نفحات من علوم القرآن»، محمد احمد معبد، ۱۸۴ از ۱۴۹ الی ۱۸۰، مدینة: مکتبه طیبه، اول، ۱۴۰۶ هـ = ۱۹۸۶ م.
- ۳۱۲- «نموذج من اعمال الخيرية فی علم التفسیر»، محمد منیر عبده آغا الدمشقی، از ۲۹۷ الی ۴۰۲، مصر: الصباعة المنيرية.
- ۳۱۳- «الوجيز فی علوم القرآن»، وضاع الخطیب، ۱۲۶ از ۹۷ الی ۱۰۵، دمشق: دارالنابعه، بی تا.
- ۳۱۴- «الوحي والقرآن»، عبدالجید ابراهیم سرحان، ۱۶۵ از ۱۲۶ الی ۱۳۶، قاهره: الهيئة المصرية العامة، بی تا.
- ۳۱۵- «یادنامه ابودر زمان سید محمود طالقانی»، بهاءالدین خرمشاهی، از ۱۱۷ الی ۱۳۱، تهران: بنیاد فرهنگی آیه الله طالقانی، دوم، ۱۳۶۰ ش.